

Processutvärdering av SSPF i Uppsala kommun

Socialtjänst, skola, polis och fritid i samverkan för ungdomar

FoU Socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård (FoU-S)
Region Uppsala i samverkan med kommunerna i Uppsala län

FoU Socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård (FoU-S) är en forsknings- och utvecklingsenhet som verkar för att bästa tillgängliga kunskap ska användas i socialtjänstens och den angränsande hälso- och sjukvårdens verksamheter i Uppsala län. FoU-S styrs och finansieras gemensamt av länets kommuner och Region Uppsala.

FoU-rapporter är ett sätt att skapa och sprida kunskap. På Samverkanswebben, som vänder sig till alla som samverkar med Region Uppsala, kan du ta del av FoU-S rapporter och andra kunskapsstöd samt läsa mer om verksamheten: region uppsala.se/fou-s

Detta är en rapport från FoU-S rapportserie *FoU-S redovisar*. Det innebär att rapporten:

- möter den specifika uppdragsgivarens/verksamhetens behov av kartläggning, uppföljning eller utvärdering
- har genomgått kollegial granskning.

Titel: Processutvärdering av SSPF i Uppsala kommun. Socialtjänst, skola, polis och fritid i samverkan för ungdomar.

Författare: Fanny Pérez Aronsson.

Serienummer: FOUSR-2022:2.

Uppdragsgivare: Socialchefsnätverket i Uppsala län.

Utgivningsdatum: 2022-08-18.

Rättigheter: Denna text är skyddad enligt lagen (1960:729) om upphovsrätt till litterära och konstnärliga verk (upphovsrättslagen). Du får gärna citera texten om du uppger källan.

Citering: Fanny Pérez Aronsson (2022). *Processutvärdering av SSPF i Uppsala kommun. Socialtjänst, skola, polis och fritid i samverkan för ungdomar*. Rapportserie FoU-S redovisar. Uppsala: FoU Socialtjänst och angränsande hälso- och sjukvård, Region Uppsala.

Layout: Annie Palmgren.

Foto: Pixabay.

Förord

Den här rapporten handlar om en utvärdering av SSPF (samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, polis och fritid) i Uppsala kommun och syftar till att identifiera möjliga utvecklingsområden i kommunens arbetssätt.

SSPF drivs inom ramen för Socialförvaltningen i Uppsala kommun. Socialchefsnätverket beslutade efter förfrågan från Uppsala kommun att ge uppdrag till FoU-S att undersöka arbetsprocesserna i SSPF. Utvärderingen pågick under våren 2022 och denna rapport ger resultaten för Uppsala kommun. Då intresse väcktes hos fler kommuner, kommer även en separat utvärdering av Knivsta kommuns arbete med SSPF att genomföras.

Jag vill här passa på och rikta ett tack till Fanny Pérez Aronsson som har författat rapporten och haft uppdraget att genomföra utvärderingsarbetet, Annie Palmgren som bidragit till rapportens layout och spridning, samt alla inom berörda verksamheter som medverkat i intervjuer och enkätundersökningar.

Nima Najafi

Verksamhetschef FoU Socialtjänst och angränsade hälso- och sjukvård, Region Uppsala
Uppsala, augusti 2022

Innehåll

Förord	4
Sammanfattning	5
Bakgrund	7
Risk.....	8
Samverkan.....	9
Samsyn	9
Syfte och frågeställningar	10
Metod och material	10
Dokumentation	10
Enkät.....	11
Fokusgruppsintervjuer.....	11
Analys av materialet.....	12
Resultat	12
Arbetsättets struktur	13
SSPF:s samverkansgrupper	14
Arbetet på gruppnivå	14
Arbetet på individnivå.....	17
Styrgruppens arbete	18
Samverkans betydelse	20
Verksamheternas arbete och ansvarsområden	22
Samsyn – en utmaning.....	24
Diskussion	29
Referenser	31

Sammanfattning

Den här rapporten är en processutvärdering av SSPF i Uppsala kommun. SSPF är ett samverkansarbete mellan Socialtjänst, Skola, Polis och Fritid på kommunal nivå. Arbets sättet finns i en mängd variationer, med Socialtjänst, Skola och Polis (SSP) som kärna, där andra verksamheter tillkommit över tid och efter behov. SSP utgörs av en flertal metoder där de involverade verksamheterna samarbetar för att förebygga och motverka att barn och ungdomar fastnar i kriminalitet, missbruk och andra riskbeteenden. Genom samverkan mellan de olika organisationerna syftar arbetet till att ge en ökad helhetssyn, förmåga att agera tidigt och samordnat, samt att skapa snabba kontaktvägar mellan organisationerna. Då SSP inte är en konkret modell, utan snarare en samverkansprocess, ser arbetet med SSP olika ut beroende på var det sker.

I Uppsala har arbets sättet SSP funnits i elva år, och då Fritid ingår sedan fem år tillbaka kallas det därför numera för SSPF. I Uppsala finns fem samverkansgrupper, organiserade utifrån geografiskt område, varav fyra huvudsakligen fokuserar på ungdomar i högstadieålder och nyligen har inlett ett arbete med mellanstadiebarn i området, och en grupp helt fokuserar på mellanstadiebarn och delar område med en av de andra samverkansgrupperna. I varje samverkansgrupp ingår representanter från Polismyndigheten, Skolan, Fritid och Socialtjänsten. Samordnare från Uppsala Ungdomsjour ansvarar för samverkansgrupperna, och SSPF-arbetet leds också av en styrgrupp med representanter från de aktuella verksamheterna.

Till grund för processutvärderingen ligger dokumentation i form av bland annat mötesanteckningar, verksamhetsberättelser och instruktioner för olika insatser, en webenkät till samtliga involverade i SSPF i Uppsala kommun, och fokusgruppsintervjuer med ett mindre antal deltagare från varje verksamhet. Förutom fokusgruppsintervjuer de fyra verksamheterna i SSPF intervjuades även samordnarna som ansvarar för samverkansgrupperna samt styrgruppen för arbetet. Resultatet presenteras i form av tre olika avsnitt, där det första fokuserar på arbets sättets struktur och innehåll, det andra på samverkans betydelse för deltagarna och arbetet, och det tredje på utmaningar i samsynen inom arbetet.

SSPF-arbetet organiseras generellt, och så även i Uppsala, på tre nivåer: generell, grupp- och individnivå. I Uppsala kommun ligger särskilt fokus på grupp- och individnivå, men den generella nivån syns också tydligt i arbetet med specifika geografiska områden genom samverkansgrupperna och arbete ute i fält, såsom trygghetsvandringar. På gruppnivå arrangeras bland annat skol- och klassbesök och insatser som Nödstopp, där en mindre grupp ungdomar och deras vårdnadshavare involveras för att samverka kring en gemensam

oro identifierad av verksamheterna. Dessa tidiga insatser ses av deltagarna i intervjuerna som en viktig del i samverkansarbetet och för relationsskapande mellan såväl verksamheterna som mellan verksamheterna och ungdomar. På individnivå har SSPF möjlighet att samla in samtycke från vårdnadshavare för informationsdelning mellan verksamheterna, vilket möjliggör att man kan arbeta gemensamt kring enskilda ungdomar. Individ-nivån utgör samtidigt en utmaning i arbetet, då det skett en förflyttning inom SSPF från ett starkt individfokus till att alltmer fokusera på grupp. Dessutom upplever flera deltagarna att det blivit svårare att arbeta med individärenden på grund av sekretess. Vidare upplever flera att samverkansmötena fått en mer generell karaktär, med mer rådgivande funktion, och att individer inte lyfts tillräckligt tidigt. Samtidigt upplever andra att det inte heller sker en tydlig uppföljning när individer väl lyfts och det blir därför svårt att se effekter av ens arbete.

På strategisk nivå finns även styrgruppen, vars uppdrag är att förvalta och leda arbetet med SSPF, säkerställa att samverkan fungerar, och diskutera olika utvecklingsfrågor. I flera intervjuer, inklusive styrgruppens egna, beskrivs upplevelser av att styrgruppen blivit mindre synlig och delaktig under de senaste åren, jämfört med hur de tidigare arbetat närmare samverkansgrupperna. För nyare deltagare i arbetet är styrgruppens uppdrag okänt.

Samverkan utgör grunden i SSPF-arbetet, då själva arbetssättet bygger på att verksamheterna samarbetar med varandra. Flera deltagare beskriver samverkan som god och något väldigt positivt, både för att det har positivt effekter på det brottsförebyggande uppdrag och för att det finns stora möjligheter till erfarenhetsutbyte och snabba kontaktvägar för såväl rådgivning som snabbt agerande i akuta situationer. Sammansättning av verksamheter ses också som något positivt, och inget behov av ytterligare verksamheter identifieras. Deltagarna ser också att verksamheterna som ingår har tydliga ansvarsområden och fyller en viktig funktion i arbetet, då de möter barn och ungdomar i olika delar av deras liv samt har möjlighet att agera i olika situationer.

Samtidigt som samverkan beskrivs som god och viktig, finns en del utmaningar i arbetet vad det gäller samsyn. Flera deltagare upplever att det skifte som gjorts mot att alltmer fokusera på gruppnivå inte varit en tydligt uttalad förändring, medan andra benämner denna som en avsiktlig förändring. Vidare beskrivs syftet med arbetet och målgruppen för det på olika sätt av de olika verksamheterna, med en glidning från ett tydligt fokus på ungdomar i riskzon till ett bredare fokus på ungdomar i stort. Det finns även, som nämnt ovan, en viss frustration kring uppföljning av det som diskuteras i samverkansgrupperna. Dessa utmaningar kan alla kopplas an till samsynen inom arbetssättet, och brister i denna. Ett framgångsrikt arbete med samsyn menar Socialstyrelsen måste förstås som en process, som kan säkerställas genom fortlöpande diskussioner kring de olika verksamheternas förutsättningar och

mandat, vilka fokusområden som man vill arbeta med inom arbetssättet, samt genom konkreta mål att arbeta utifrån, något som saknas i nuläget.

Bakgrund

Ungdomsbrottsligheten har legat på en stabil nivå nationellt under de senaste 30 åren (Polismyndigheten, 2022) och en mängd olika insatser pågår runt om i landet för att tidigt identifiera riskfaktorer, samt förebygga och minska missbruk och kriminalitet bland ungdomar. Det finns ett flertal olika metoder och arbetssätt för att förebygga kriminalitet och normbrytande beteende hos barn och unga. Ett av dessa arbetssätt är SSPF (samverkan mellan Socialtjänst, Skola, Polis och Fritid), som har en lång historia av att arbeta förebyggande mot kriminalitet och andra riskbeteenden. SSPF är ett samverkansarbete för att tidigt upptäcka ungdomar i riskzon för missbruk, kriminalitet eller annat socialt nedbrytande beteende (Uppsala kommun, 2021). Ursprungsmodellen SSP (Skola, Socialtjänst och Polis) lanserades redan på 1970-talet i ett flertal danska kommuner (Pedersen & Stothard, 2015), och en utförlig utvärdering av SSP genomfördes i Danmark år 2000 (Booli, 2000). SSP har sedan sin start spridit sig till bland annat Sverige, där det etablerades 2007 (Socialstyrelsen, 2021). Till en början fokuserade SSP-arbetet främst på en gruppnivå, men har sedan kommit att alltmer fokusera även på individer/n, inte minst efter framtagandet av Göteborgsmodellen (Turner, Nilsson & Jidetoft, 2015). Idag finns SSPF i minst 148 svenska kommuner (Brå, 2022). I Uppsala inleddes arbetet med SSP 2011, och sedan 2017 har även Fritid ingått i samarbetet. I Uppsala kommun kallas arbetssättet därför numera SSPF (Socialtjänst, Skola, Polis och Fritid). Den här rapporten undersöker arbetssättet SSPF i Uppsala kommun.

Arbetet i SSP och SSPF består generellt av trygghetsfrämjande och brottsförebyggande arbete på tre nivåer: generell, grupp- och individnivå (Brå, 2022; Det kriminal präventive råd, 2022), men i Uppsala kommun har fokus lagts på grupp och individ (Uppsala kommun, 2021). Den generella nivån riktas till alla barn och ungdomar, där uppbyggnaden av de olika samverkansgrupperna inom SSPF i Uppsala kommun kan ses som en form av generellt arbete på områdesnivå. Samverkansgrupperna ansvarar för ett specifikt geografiskt område i staden, och generella insatser är exempelvis närvaro av vuxna ute om kvällar och helger för att öka tryggheten. Gruppnivån inom SSPF fokuserar på mer konkreta företeelser och mönster, där mindre grupper av ungdomar eller en skolklass identifieras som i behov av särskilda insatser. Dessa kan exempelvis bestå i särskilda skolbesök eller Nödstopp, en insats där vårdnadshavare till en grupp ungdomar kallas till informationsmöte. Individnivån är ännu mer specifik, då denna riktas mot enskilda ungdomar som visar upp begynnande riskbeteenden. Tanken med individnivån är att även denna ska vara förebyggande, och

helst ska handling ske innan det finns grund för att upprätta en orosanmälan eller polisanmälan. Individnivån är, med tanke på sekretesslagar, en särskild utmaning i SSPF-arbete och diskuteras därför mer utförligt i resultatdelen.

SSP är numera etablerat i flera länder, trots detta finns relativt lite forskning om arbetet, och de flesta publikationer fokuserar på Danmark (se t.ex. Pedersen & Stothard, 2015). I en svensk kontext har ett fåtal utvärderingar av arbetet gjorts (Turner, Nilsson & Jidetoft, 2015), samt enstaka forskningspublikationer (se t.ex. Söderberg 2016) och studentuppsatser (Byttner & Olsson Tengvall, 2018). Det finns således ett behov att mer kunskap både om hur arbetet i SSPF går till samt om och hur arbetssättet är till nytta för ungdomar och de professioner som är inblandade i arbetet.

Risk

SSPF är ett brottsförebyggande arbetssätt som främst fokuserar på barn och ungdomar i *riskzon* för kriminalitet, missbruk eller annat normbrytande beteende (BRÅ, 2022). I Uppsala kommun har fokus lagts på att ”tidigt upptäcka ungdomar i riskzon för missbruk, kriminalitet och annat socialt nedbrytande beteende” (Uppsala kommun, 2021). Riskfaktorer kan kortfattat beskrivs som egenskaper, händelser, förhållanden eller processer som på olika sätt ökar risken för ett visst utfall, exempelvis kriminalitet. Dock är orsakssamband svåra att fastställa, och det är ovanligt att enskilda riskfaktorer leder till ett tydligt beteende. Däremot är det väl känt att flera olika riskfaktorer i samspel med varandra riskerar att bidra till utvecklingen av normbrytande eller socialt nerbrytande beteenden (Andershed & Andershed, 2015). I relation till riskfaktorer finns också olika skyddsfaktorer, som på olika sätt förebygger utvecklingen av normbrytande beteende trots exponering för riskfaktorer. Skyddsfaktorer är alltså inte avsaknaden av risk, utan något som minskar påverkan av en existerande riskfaktor.

Socialstyrelsen rekommenderar insatser som är multimodala, och riktar sig mot faktorer både hos vårdnadshavare och barn, och som inbegriper de olika sociala sammanhangen kring det aktuella barnet (Andershed & Andershed, 2015). Arbetssätt som SSPF kan förstås som ett sätt att genom samverkan öka effekterna av olika insatser, då de olika verksamheterna i SSPF möter barn och vårdnadshavare i olika sammanhang. Genom samverkan mellan olika verksamheter bör det således att få en bredare bild av vilka risk- respektive skyddsfaktorer som finns i ett barns liv, samt införa lämpliga insatser utifrån detta. Arbetssätt som SSPF kan därför förstås som ett sätt att genom samverkan öka effekterna av olika insatser, då de olika verksamheter SSPF möter barn och vårdnadshavare i olika sammanhang. Genom samverkan mellan olika verksamheter bör det således att få en

bredare bild av vilka risk- respektive skyddsfaktorer som finns i ett barns liv, samt införa lämpliga insatser utifrån detta.

Samverkan

Arbetsättet SSPF handlar i grunden om samverkan mellan olika verksamheter som på olika sätt arbetar med barn och ungdomar. Samverkan kan förstås som ett strukturerat sätt att lösa problem som enskilda verksamheter inte kan lösa själva, genom att organisera ett samarbete (Kunskapsguiden, 2019). För att detta samarbete sedan ska fungera krävs en tydlig ledning, struktur och samsyn. I BRÅ:s (2022) informationsmaterial om SSPF beskrivs samverkan som något som måste ske redan på planeringsstadiet, för att samtliga verksamheter ska ha inflytande över arbetsättet samt att detta anpassas efter de olika verksamheternas grunduppdrag och förutsättningar. Samverkan är något som behövs formaliseras genom förankring hos och överenskommelser mellan de olika verksamheterna, där syfte och mål också formuleras. För att samverkan ska bli välfungerande krävs det att den sker på så lika villkor som möjligt, så verksamheterna har liknande förutsättningar att delta i arbetet, samt att roller och ansvar klagörs. Det ska finnas en tydlig struktur för planering, genomförande och uppföljning av insatser och en beredskap för förändrade förutsättningar (BRÅ, 2022). Vidare krävs god kunskap om varandras verksamheter och en gemensam förståelse av vad uppdraget här, hur det nås, och vilka mål-grupperna man riktar sig till (Kunskapsguiden, 2019).

Arbetsättet SSPF bygger på idén att samverkan krävs för att kunna genomföra ett effektivt, brottsförebyggande arbete på kommunal nivå. Några centrala komponenter av samverkan inom SSPF är möjligheten att dela information mellan verksamheter (efter samtycke från vårdnadshavare) och att särskilda koordinatörer eller samordnare tilldelas en särskild roll för att organisera det arbete som sker.

Samsyn

I samverkan är samsyn en central aspekt för ett välfungerande arbete (Kunskapsguiden, 2019). Samsyn kan förstås på flera olika sätt. Dels kan samsyn handla om en gemensam förståelse av vad syftet med arbetet är, vilka målgruppen för arbetet här, och vilka mål som ska nås. Dels kan samsyn handla om en gemensam kunskapsbas, där man använder sig av överenskomna metoder, insatser och uppföljningssystem för att nå de mål som formulerats (Socialstyrelsen, 2013).

Samsyn handlar alltså om att tillsammans arbeta fram en gemensam bas att utgå från, där en gemensam förståelse av exempelvis ungdomar i riskzon innebär och vilka som är de

bästa möjliga insatserna står i centrum. Det handlar också om att ha respekt och tillit för varandras uppdrag och kompetens, och en förståelse för hur dessa olika delar bidrar till arbetet, för att på så sätt kunna samverka utifrån och med hjälp av de olika verksamheterna.

Syfte och frågeställningar

Rapporten utgörs av en undersökning av arbetet med SSPF i Uppsala kommun. Utifrån uppdraget valdes att göra en processutvärdering. Processutvärderingar innebär att särskilt fokus läggs på hur och under vilka förutsättningar ett projekt genomförs. En processutvärdering handlar alltså om att kartlägga vilka förväntningar som finns på ett projekt samt hur det faktiskt sker, alltså hur medverkande verksamheter ser på ett projekt och hur arbetssättet är utformat. Processutvärderingar kallas ibland även *lärande utvärderingar*, då de främst sker under en pågående intervention och har som syfte att utveckla eller förbättra en existerande verksamhet (Denvall, 2011).

Syftet med processutvärderingen av SSPF i Uppsala kommun är att, utifrån intervjuer med deltagare i arbetet, identifiera vilka delar av arbetet som är välfungerande och vilka delar av arbetet som kan utvecklas. Följande frågeställningar formulerades:

- Vilka beståndsdelar ingår i det lokala SSPF-arbetssättet?
- Hur resonerar de inblandade verksamheter kring beståndsdelarna som ingår i det lokala SSPF-arbetssättet?
- Vilka framgångsfaktorer går att identifiera i relation till detta arbetssätt?
- Vilka utvecklingsområden går att identifiera i relation till detta arbetssätt?

Metod och material

Till grund för processutvärderingen ligger dokumentation, i form av minnesanteckningar, lathundar och mallar för olika insatser, en webenkät och fokusgruppsintervjuer med verksamhetsföreträdare som deltar i SSPF arbetet.

Dokumentation

Till grund för denna processutvärdering finns ett visst underlag av dokumentation, i form av beslut kring SSPF i Uppsala kommun, minnesanteckningar, planeringar, mallar och annat material som styr eller underlättar för arbetet med SSPF. Dokumentation relaterat till SSPF i Uppsala kommun tillhandahålls genom uppdragsgivaren. Bland denna ingick minnesanteckningar för 2021 från fyra samverkansgrupps möten, beskrivningar av olika insatser,

verksamhetsberättelser för 2019 och 2020, samt tjänsteskrivelse från Uppsala kommun för SSPF-arbetet.

Enkät

Utvärderingen inleddes med en webbenkät som skickades ut till medarbetare som arbetar med SSPF inom Socialtjänsten, Polismyndigheten, Skolan och Fritid i Uppsala kommun, utifrån närvarolistor för samverkansgruppernas möten. Totalt svarade ca 75% av de tillfrågade. Fördelningen av svarande var relativt jämn mellan såväl yrkesgrupper som de geografiska samverkansgrupperna.

Enkäten innehöll grundläggande frågor om yrkes-/verksamhetstillhörighet, hur länge man deltagit i SSPF, samt vilken samverkansgrupp de tillhör. Vidare fick deltagarna göra självskattningar (på en fyrgradig skala) kring deras kännedom om olika aspekter av SSPF-arbetet, såsom syftet med arbetet, kunskap om arbetet, när en individ blir aktuell att avhandla inom ramarna för SSPF osv. I slutet av enkäten fick deltagarna även möjlighet att fylla på med fritextsvar, där de kort kunde beskriva förtjänster, utmaningar eller utvecklingsmöjligheter i arbetet.

Enkäten möjliggjorde att samtliga involverade i de olika SSPF samverkansgrupperna i Uppsala kommun vid utvärderingstillfället kunde komma till tals, samt skapade en översiktlig bild av förtjänster och utvecklingsmöjligheter. Enkäterna kom således att utgöra ett kunskapsunderlag kring vilka teman som skulle tas upp i fokusgruppsintervjuerna.

Fokusgruppsintervjuer

För att få en bred bild av hur olika deltagare i SSPF upplever arbetet genomfördes intervjuer i form av fokusgrupper med företrädare utifrån verksamhetstillhörighet. Detta möjliggjorde också att särskilda utmaningar kopplade till de olika verksamheterna kunde fångas upp. För att få en bredd på deltagarnas perspektiv tillfrågades medverkande i samtliga samverkansgrupper. Intervjuerna gjordes med yrkesgrupperna för sig; Polismyndigheten, Socialtjänsten, Skolan och Fritid.

Utöver dessa intervjuades även samtliga samordnare, för att fånga deras specifika upplevelser av att samordna samverkansgrupperna och av att samarbeta sinsemellan. Även styrgruppen intervjuades, för att få deras syn på såväl sitt eget som samverkansgruppernas arbete. En sjunde uppsamlingsintervju hölls för att fånga upp de som ville delta men inte hade möjlighet på planerade datum.

Syftet med intervjuerna var att fånga upp såväl de positiva delarna av arbetet som större utmaningar, och om det finns samsyn mellan verksamheterna i arbetet. För att förstå hur processerna inom arbetet ser ut ställdes också frågor om hur individer eller grupper aktualiseras i samverkansgrupperna, vilka insatser som sätts in, och hur dessa går till. Intervjuguiden var indelade i olika frågekluster, med inledande frågor om vad SSPF:s syfte är och de olika rollerna och uppdrag som ryms inom SSPF, vilken målgruppen är och vilka insatser som används (och när), samt vilka mål man ser med arbetet. Eftersom utvärderingen fokuserar på processen lades tonvikten vid hur arbetet går till och i vilken mån de medverkande upplevde att detta relaterade till syftet för arbetet och till deras egna verksamheter.

Intervjuerna genomfördes digitalt och har därefter transkriberats. Vid citat från och referat till intervjuerna används endast verksamhetstillhörighet i rapporten, för att erbjuda deltagarna en relativ anonymitet, men ändå synliggöra de olika perspektiv och förutsättningar som de olika verksamheterna kommer in i SSPF-arbetet med.

Analys av materialet

För att analysera material har en tematisk analys genomförts, där allt material kodats utifrån olika teman. Dessa delades inledningsvis in i olika former av förtjänster, framgångsfaktorer och utvecklingsmöjligheter, för att identifiera vad som fungerar väl och vilka utmaningar som finns. Denna rapport har sedan strukturerats utifrån de olika arbetsätt och fokusområden som ryms inom SSPF, och deras förtjänster respektive utmaningar. Resultatet bygger huvudsakligen på medarbetarnas egna utsagor, med stöd i dokumentation som minnesanteckningar från samverkansgruppernas möten. Eftersom detta är en processutvärdering läggs fokus på så väl de delar som medarbetare upplever fungera bra som de områden där utveckling skulle kunna ske framöver.

Efter att material analyserats bjöds de intervjuade deltagarna i SSPF in för att delta vid ett seminarium, där preliminära resultat presenterades. Seminariet syftade till att ge deltagarna möjlighet att återkoppla gällande resultat och slutsatser utifrån dessa, samt möjlighet att tydliggöra olika aspekter av arbetet med SSPF. Innan rapporten färdigställdes faktagranskades informationen om SSPF i Uppsala kommun av samordnare för SSPF.

Resultat

Inledningsvis redogör rapporten för arbetssättets struktur, då en processutvärdering syftar till att utvärdera hur och under vilka förutsättningar ett arbete genomförs. Därför är det viktigt att förstå hur man rent konkret arbetar inom arbetssättet, vilka verktyg som finns,

och hur dessa fungerar. Redogörelsen för och analysen av vilka delar som ingår i SSPF-arbetet svarar på de första två frågeställningarna om vilka beståndsdelar arbetet består av, samt hur deltagarna i SSPF resonerar kring dessa. Sedan analyseras deltagarnas upplevelser av arbetet med SSPF utifrån de centrala begreppen samverkan, med fokus på verksamheternas samarbete, och samsyn, med fokus på verksamheternas förståelse av vad SSPF-arbetet går ut på, för att synliggöra såväl förtjänsterna som utmaningarna i arbetet.

Arbetsättets struktur

I Uppsala kommun inleddes arbetet med SSPF redan 2011 och vid utvärderingstillfället (våren 2022) var ett hundratal personer involverade i arbetet i egenskap av representanter för sina verksamheter i olika samverkansgrupper i Uppsala kommun. På den operativa nivån består SSPF i Uppsala kommun av fem samverkansgrupper, varav fyra är geografiskt kopplade med högstadiesfokus och en är Juniorgruppen kopplad till södra området, med särskild fokus på barn i mellanstadieålder. De geografiska grupperna benämns som Norr, Söder, Väster och City och vid utvärderingstillfället ingick de flesta högstadieskolor i Uppsala i arbetet. Juniorgruppen startades upp när samverkansgruppen Söder identifierade ett behov att även arbeta med barn i mellanstadieålder i området. Flera andra samverkansgrupper har inlett ett liknande arbete inom ramarna för den befintliga gruppen. I varje samverkansgrupp ingår ca 15–20 personer, med representanter från de fyra verksamheterna. SSPF i Uppsala kommun har totalt fyra samordnare, Söder och Juniorgruppen har en och samma samordnare.

Varje SSPF-samverkansgrupp leds av en samordnare, anställda på Socialtjänstens Ungdomsjour, som sammankallar till och är ordförande vid SSPF-gruppens samverkans-möten som normalt sett sker varannan vecka. Från Socialtjänsten deltar även social-sekreterare och behandlare. Från Skolan (ca 6–7 skolor per samverkansgrupp) deltar främst representanter från elevhälsoteamet, som kurator eller socialpedagog, eller rektor. Från Fritid deltar bland annat enhetschef och koordinator för Fritid, samt en del fritidsledare. Från Polismyndigheten deltar områdespolis.

Den verksamhet som representeras av det minsta antalet deltagare är Polismyndigheten, följt av Fritid. Socialtjänsten utgörs dels av samordnare, dels av representanter för Råd & Stöd och Myndighet. Skola utgör den största gruppen då antalet skolor som ingår i SSPF-arbetet ständigt växer och inkluderar såväl kommunala skolor som friskolor. Fördelningen av samverkansgrupper och representanterna bygger dels på geografiska områden, dels yrkesrollens relevans för SSPF-arbetet. De ojämna antalet deltagare från de olika verksamheterna har bland annat att göra med verksamheternas sätt att arbeta, där ett fåtal poliser

deltar, medan varje skola deltar med minst en egen representant som ansvarar för att förmedla information till sin enskilda skola.

SSPF:s samverkansgrupper

Samverkansgrupperna i SSPF träffas varannan vecka, och däremellan sker löpande kontakt mellan såväl samordnarna som mellan enskilda medverkande i SSPF. I intervjuerna beskrivs det att samordnarnas uppdrag utgörs av att sammankalla till samt vara ordförande vid samverkansmöten, samt att samordna gemensamma insatser. För samordnarna, som är anställda på Ungdomsjouren i Uppsala, utgörs ca hälften av deras uppdrag av SSPF-arbete. Vid dessa möten samlas representanterna i samverkansgrupperna för att diskutera aktuella bekymmer och frågor, om några insatser planeras eller bör sättas in för specifika grupper av ungdomar.

Dessa möten inleds vanligtvis med en runda där samtliga medverkande får berätta om nuläget. Dessa nulägesrapporter kan variera något beroende på verksamhetstillhörighet. Beroende på verksamheterna kan nuläget handla om allt från tillfälliga utmaningar till följd av organisatoriska förändringar inom exempelvis en skola till uppdateringar på mer långsiktigt arbete med exempelvis elevers språkbruk, antal orosanmälningar, insatser som Polismyndigheten gjort i det aktuella området, väntetider till familjeenheterna och ungdomsjourens senaste aktiviteter. Det är framför allt dessa rundor som dokumenteras i minnesanteckningarna, som studerats för denna utvärdering. Rundorna följs av fortsatta diskussioner kring aktuella problem och eventuell oro, samt möjliga lösningar eller rådgivning kring dessa, och tips och råd kring utbildningsmaterial delas. Det sker också vägledning kring hur och när orosanmälan respektive polisanmälan bör göras.

I de styrdokument som ligger till grund för samverkansmöten beskrivs dessa både som ett tillfälle för att synliggöra trender bland ungdomar som kan ligga till grund för gemensamt förändringsarbete och ett forum för att arbeta strategiskt med vad som kan göras åt gemensam oro, både på grupp- och individnivå.

Arbetet på gruppnivå

På gruppnivå sker vad som i intervjun med Polismyndigheten kallas för en omvärldsbevakning av såväl Uppsala ungdomsjour som Polismyndigheten. Detta sker i form av fältarbete, bland annat trygghetsvandringar, där många barn och ungdomar befinner sig i staden, såväl dagtid som kvällstid och vid olika evenemang och storhelger. Under pandemin, som pågått i ett par år, har exempelvis fältarbetet för Ungdomsjouren fokuserat på utemiljöer med låg vuxennärvaro för att möjliggöra kontakt med ungdomar och öka

ungdomsjourens tillgänglighet, enligt deras verksamhetsberättelse. Samverkan sker också mellan Uppsala ungdomsjour och kommunala ordningsvakter i olika stadsdelar i Uppsala, för att på så sätt få ytterligare överblick över unga i riskzon och platser där riskbeteenden verkar förekomma. Detta arbete ligger till viss del utanför ramarna för SSPF då ordningsvakter inte ingår, men bidrar till ungdomsjourens arbete med SSPF.

I samverkan med skolor och fritidsgårdar arrangerar Ungdomsjouren och Polismyndigheten också skolbesök, både informellt och formellt. Dessa beskrivs i SSPF:s dokumentation som både som strategiskt planerade besök, där en grupp från ungdomsjouren besöker en skola för ökad synlighet och tillgänglighet, och som kontinuerliga besök för relationsskapande med elever och personal. Fältarbetet kan alltså även innebära besök på skolor och fritidsgårdar. Detta beskrivs under en diskussion om samverkan och samsyn som en viktig del av samverkan för skolan, men som bygger på att goda relationer etableras och upprätthålls:

Sedan tänker jag att samverkan – en påtaglig samverkan, det är ju att bygga relationer. Inte bara för organisationerna emellan utan också med våra elever och familjer och att både ungdomsjour och polisen kommer och är på skolan och står och pratar med elever, liksom. Spelar biljard eller bara hänger en stund utan att det är skarpt läge för att det står en polisbil på skolgården. [...] Alla trodde det var slagsmål eller vad som helst – nu säger vi att det kan vara en polisbil och att det är en av våra områdespoliser som är där och bara hälsar på, och ibland käkar lunch och så, det betyder ju jättemycket för relationsbygget med våra elever. [...] Kan poliserna adressera ungdomarna med namn och vice versa, då är läget annat. Relationer tror jag är jätteviktigt. Att framför allt polisen kan komma in på ett naturligt sätt. – *Skolan*.

Ovan beskrivs de informella besöken som väldigt positiva, då det möjliggör ett relationskapande och avdramatiserade av exempelvis polisen närvaro. Utöver dessa kontinuerliga, mer informella besök, sker också klassbesök och skolveckor, där Polismyndigheten och Ungdomsjouren besöker enskilda klasser eller hela skolor för att arbeta med exempelvis värderingsövningar på olika teman. De värderingsövningar som genomförs i skolor handlar om en mängd olika ämnen, från lag och rätt till maskulinitetsnormer, språkbruk och kränkningar på nätet. Skolveckorna beskrivs av Polismyndigheten som något positivt när vi pratar om olika insatser, som dock inte sker tillräckligt ofta:

[Namn] var ju inne på skolveckorna, som jag också har pratat om, som i sig är jättebra, men vi träffar en eller två skolor per termin i Uppsala med X antal skolor. [...] Att försöka få till det här mer effektivt och träffa fler. Det som skolveckan har, det är just föräldrakontakten, föräldramöten och så vidare. Där

behöver vi vara som poliser. Den tycker jag är fantastisk, men när man får träffa föräldrarna till barnen på en skola och sedan är det X antal år innan nästa gång.
– *Polismyndigheten.*

Även i denna redogörelse blir relationsskapandet centralt, både i kontakt med ungdomarna, föräldrar och Skolan, och något som påverkas av resurser. Skolveckorna uppfattas som positiva, men besöken sker både till för få skolor och för sällan till en och samma skola, vilket gör att eventuella positiva effekter inte upprätthålls eller följs upp.

En insats som riktas till mindre grupper är *Nödstopp*. Nödstopp innebär, enligt dokumentationen som vi tagit del av, att flera verksamheter inom SSPF gemensamt arrangerar ett möte med vårdnadshavare till en grupp ungdomar för att diskutera en identifierad oro. Nödstopp arrangeras av en mängd olika anledningar, främst olika riskbeteenden som identifierats av bland annat Skol- eller Fritidspersonal. Syftet med nödstopp är att uppmärksamma vårdnadshavare på en oro och i samverkan med dessa diskutera vägar framåt för att arbeta med problemet. Under diskussionen om hur arbete sker på gruppnivå beskriver de intervjuade från Skolan nödstopp på följande vis:

Märker vi i skolan att det är saker som händer på fritiden, att det är hemmafester där det används mycket alkohol eller droger av något- eller misstanke om det, då försöker vi dra ihop ett nödstopp, helt enkelt. Då kan det handla om att det kanske inte bara är vår skola utan det kanske är andra elever på den där festen också och då kan det ju vara ett bredare möte, men då är det ju samordnaren som får dra i det för att få ihop ett sådant möte och vi blir informatörer i så fall om hur vår oro ser ut, utan att peka ut en enskild elev som är den som är- utan "det är det här som sker just nu." – *Skolan.*

I dokumentationen kring nödstopp betonas vikten av att dessa möten är till för diskussion och samverkan, snarare än att skuldbelägga eller anklaga vårdnadshavare och ungdomar för att ha gjort något fel.

Jag tror att det också skulle kunna bli mer effektivt, men jag gillar det för att där träffar man föräldragrupper. [...] Men SSPF är världens bästa grund för att kunna jobba brottsförebyggande mot ungdomar i riskzon för kriminalitet och missbruk. – *Polismyndigheten.*

Nödstoppen uppfattas som positiva just för att de möjliggör möten med vårdnadshavare, som blir en viktig del i att få till ett välfungerande brottsförebyggande arbete. Samtidigt upplever vissa deltagare att det kan bli lite för allmän nivå även på dessa möten, och skulle kunna effektiviseras, men grundtanken på nödstoppen ses som positiv.

Arbetet på individnivå

När Nödstopp diskuteras lyfts också individnivån av Polismyndigheten, där en av deltagarna menar att:

Vad gäller kontakten med barnet, det vill jag helst ta själv. Därför gillar jag att träffa dem ute, när det inte finns någon förälder, ingen soc, ingen lärare eller något sådant, där jag kan prata med barnet och känna barnet på pulsen – *Polismyndigheten.*

Förutom möten med vårdnadshavare är alltså samtal med ungdomar centrala, då dessa möjliggör andra samtal, inte minst ute i fält. När individer aktualiseras inom ramarna för SSPF måste samtycke inhämtas från vårdnadshavare, för att de olika verksamheterna ska kunna lämna ut uppgifter om den aktuella individen till varandra. På samtyckesblankett beskrivs kort varför samtycke efterfrågas, och vilka myndigheter som är inkluderade i samtycket. Efter insamlandet av samtycke kan samordnarna arrangera ett nätverksmöte för ungdomen, vårdnadshavare och aktuella verksamheter inom SSPF.

På individnivå kan det även arrangeras möten med hjälpsökande vårdnadshavare, alltså där initiativet kommer från vårdnadshavaren snarare än verksamheterna inom SSPF. Detta sker först med ett inledande och kartläggande möte och sedan med uppföljning tillsammans med aktuella SSPF-verksamheter och eventuella handläggare om individen redan är aktuell inom Myndighet.

Individfrågan i SSPF visar sig under utvärderingens gång vara en komplex fråga. Flera deltagare upplever att individfrågan får allt mindre uppmärksamhet inom SSPF, och att man i stället gått mot ett allt större gruppfokus. Det har också blivit svårare att erbjuda vissa insatser då dessa endast kan erbjudas om ungdomen är aktuell inom socialtjänstens myndighet. Man nämner som exempel urinprover för att spåra narkotika och FFT, funktionell familjeterapi, vilket numera kräver ett myndighetsbeslut och inte längre ryms inom ramarna för SSPF, enligt de deltagare som vi intervjuar från Socialtjänsten. För de som varit med i SSPF under längre tid upplevs en förändring i vilka insatser man kan använda sig av utan myndighetsbeslut, och att det tidigare varit ”mer verkstad” enligt några intervjudeltagare. Under seminariet där preliminära resultat diskuterades lyftes också frågan om individnivån, där styrgruppen menade att man gjort en avsiktlig förflyttning från ett individfokus till att alltmer fokusera på områdes- och gruppnivå. Även frågan om i vilket läge en individ ska lyftas i en samverkansgrupp framstår som svår, vilket ibland leder till att när en individ väl aktualiseras inom SSPF finns redan en etablerad myndighetskontakt. Denna fråga utforskas mer ingående längre fram i rapporten.

Styrgruppens arbete

På den strategiska nivån finns en styrgrupp med representanter från de olika verksamheterna, som träffas några gånger per termin. Styrgruppen förvaltar SSPF och har som uppdrag att se till att arbetssättet fungerar. Styrgruppen beskriver själva sitt uppdrag i termer om att fånga upp signaler från sina respektive verksamheter, ”fungerar det? Vad vill man lyfta för frågor?”. Vidare beskrivs styrgruppens uppdrag som följande i intervjuerna när vi frågar om detta:

Jag tycker att styrgruppens uppdrag i den här modellen, dels är det att förvalta och se till att det fungerar så som det är uppbyggt och att det inte haltar i någon del. Den andra delen tycker jag är att driva utveckling. Samhället förändrar sig hela tiden och man får mer och mer kunskap, det kommer nya metoder med att hitta kunskapsbaserade metoder att kunna jobba vidare med för att utveckla SSPF modellen. Den tredje delen tycker jag är att lösa ut skav som kan finnas i samverkansprocessen. – *Styrgruppen*.

Styrgruppen är ändå beroende av att veta vad säger man i SSPF grupperna. Men vi är också beroende av vad kommer från ert håll. Så jag tror att man är väldigt viktiga för varandra. – *Fritid*.

Styrgruppens ansvar är alltså att se till att arbetet fungerar som det ska. De ansvarar också för utvecklingsfrågor och samlar in nulägesrapporter från sina respektive verksamheter för att fånga upp de olika behov och perspektiv som finns i samverkan. Styrgruppen har alltså ett övergripande ledningsuppdrag och är ansvariga för att säkerställa att förutsättningarna finns för ett lyckat arbete.

Samtidigt som styrgruppens uppdrag beskrivs tydligt i vissa intervjuer, beskrivs de i andra som en relativt okänd del av SSPF-arbetet, framför allt jämfört med hur det har sett ut tidigare:

Min skola har inte kunnat vara med så länge i det här, så att jag har aldrig hört talas om någon styrgrupp överhuvudtaget.

Jag kan stämma in där också. Jag har varit med sedan i höstas och har inte fått höra någonting om någon styrgrupp. Jag vet inte ens vad det är.

Då kan jag också säga "vad är styrgrupp?". Jag har varit med i två år. – *Skolan*.

I intervjun med Skolan är det särskilt för nyare medlemmar är det också något diffust vad styrgruppen arbetar med. För Skolan, där deltagande växt mycket under de senaste åren, finns väldigt lite kunskap om vad styrgruppen är och gör. Under samma intervju beskrivs styrgruppen som något som ”måste finnas” och som arbetar strategiskt, men exakt vad

detta innebär vet de inte. Bland de som varit med i SSPF längre beskrivs detta som en förändring i relation till hur styrgruppen arbetat tidigare. Även styrgruppen beskriver sig själva på liknande sätt under intervjun:

Jag skulle gissa att intervjuerna med de olika SSPF grupperna, eftersom vi har haft pandemi i två år så har inte styrgruppen varit särskilt synlig, vi har alltid haft regelbundna träffar där hela styrgruppen har varit med där vi har pratat om styrning och ledning och vårt gemensamma uppdrag, men under pandemin så har vi inte haft det. [...] vi har delegerat ner väldigt mycket ansvar på samordnarna som har gjort det väldigt, väldigt bra men vi som styrgrupp har inte varit lika synliga under de här två åren. – *Styrgruppen*.

Under styrgruppens intervju lyfts covid-19 pandemin fram som skäl till en minskad synlighet för styrgruppen och deras arbete, och att mycket ansvar haft lagts på samordnarna under denna period. Styrgruppen är på så sätt medvetna om att deras arbete varit mindre tydligt för andra deltagare i SSPF, däremot verkar information om varför de varit mindre aktiva gentemot samverkansgrupperna inte gått ut.

Varje läsår inleds, som nämns ovan, vanligtvis med en gemensam träff för samtliga samverkansgrupper, arrangerad av styrgruppen. Vid dessa träffar har alla medarbetare i SSPF möjlighet att mötas, diskutera gemensamma utmaningar, och få olika former av gemensam fortbildning. Flera deltagare nämner att dessa träffar har varit ett väldigt bra sätt att gemensamt arbeta med SSPF, och ett sätt att öka samsynen mellan verksamheterna, men att dessa träffar inte längre sker. I intervjun med styrgruppen beskrivs det dock att träffarna med största sannolikhet att återinföras inom den närmaste tiden, vilket förväntas bidra till att göra styrgruppens arbete mer känt igen.

Vidare beskriver styrgruppen att de nu inlett ett arbete med att skicka ut ett gemensamt utskick till deltagare i SSPF, för att samma information ska gå ut till deltagare oavsett verksamhetstillhörighet eller roll i arbetet. I intervjuerna varierar kontakten deltagarna har haft med styrgruppen, från löpande till obefintlig, och gemensamma informationsutskick utgör således en möjlighet till att jämnar ut dessa skillnader. Dessa utskick möjliggör också en löpande återkoppling av de ärenden eller frågor som skickats från grupperna till styrgrupp, vilket också efterfrågats i intervjuerna.

Vid seminariet för intervjudeltagarna lyfts ytterligare en utvecklingsmöjlighet, nämligen en tydligare introduktion av SSPF för nya deltagare, där de får mer information om vad styrgruppen arbetar med och vilka som ingår, samt vilken deras närmaste representant är. Detta föreslås under seminariet som ett sätt att bidra till en ökad kunskap om både styrgruppens uppdrag och arbete, och SSPF-arbetet i stort.

Samverkans betydelse

Eftersom SSPF bygger på samverkan mellan olika verksamheter är frågan om vad samverkan innebär, och hur den fungerar, centralt i utvärderingen av arbetssättet. Fokusgruppsintervjuerna inleddes med en fråga om vad SSPF är, och hur deltagarna skulle beskriva SSPF, och som svar på detta nämnde en majoritet just samverkan. Samverkan beskrivs också som kärnan till SSPF-arbetets framgång, bland annat under en längre diskussion om vilka förutsättningar områdespoliserna har att utföra sin del av uppdraget:

Hade vi inte haft den här samverkan så hade vi inte haft kontakten med skolorna som lyfter upp att den här är vi orolig för. Polisen, vi är ju sist, liksom. Genom SSPF så kan vi ligga steget före. – *Polismyndigheten.*

Här beskrivs samverkan som en viktig del i arbetet eftersom det skapar nya möjligheter, jämfört med hur arbetet ser ut när verksamheterna inte samarbetar med varandra. Samverkan upplevs skapa bättre förutsättningar för att arbeta med SSPF:s huvudfokus på barn och ungdomar i riskzon eftersom verksamheterna har en god kontakt med varandra och kan sätta in insatser i tidigare skede. I såväl enkäten som intervjuerna är deltagarna huvudsakligen positiva till hur SSPF fungerar i Uppsala och upplever en välfungerande samverkan mellan verksamheterna. När vi frågar om det finns några andra verksamheter som skulle behöva tillkomma i arbetet bedöms de befintliga verksamheterna vara tillräckliga för att arbetet ska vara framgångsrikt. I intervjun med Socialtjänsten berättar en av deltagarna att:

Så vi har pratat litegrann om att utvidga några av vårens träffar till att bli lite längre möten med speciella teman, där man kan ha olika fokus. Det förslaget kom från någon fritidsledare har jag för mig, och det kändes som ett bra förslag. – *Socialtjänsten.*

En inkludering av andra verksamheter bedöms alltså inte vara nödvändiga för att utveckla eller förbättra SSPF-arbetet, utan ses snarare som en extra resurs för breddad kompetens på särskilda områden. Ett fåtal andra verksamheter lyfts som potentiella samarbetspartners för erfarenhetsutbyte, men då snarare i den mening att de befintliga verksamheterna kan få mer kunskap i vissa sakfrågor än som en permanent del av SSPF.

En särskilt viktig komponent för en god samverkan som lyfts i flera intervjuer är det relationella. Flera av de intervjuade berättar om att det, utöver dessa strukturerade möten, pågår mycket kontakt mellan deltagarna runtomkring och mellan möten. Denna kontakt sker både i direkt anslutning till möten, när man samlats på samma plats, och i form av rådgivning samt planering och genomförande av insatser mellan medverkande i samverkansgrupperna.

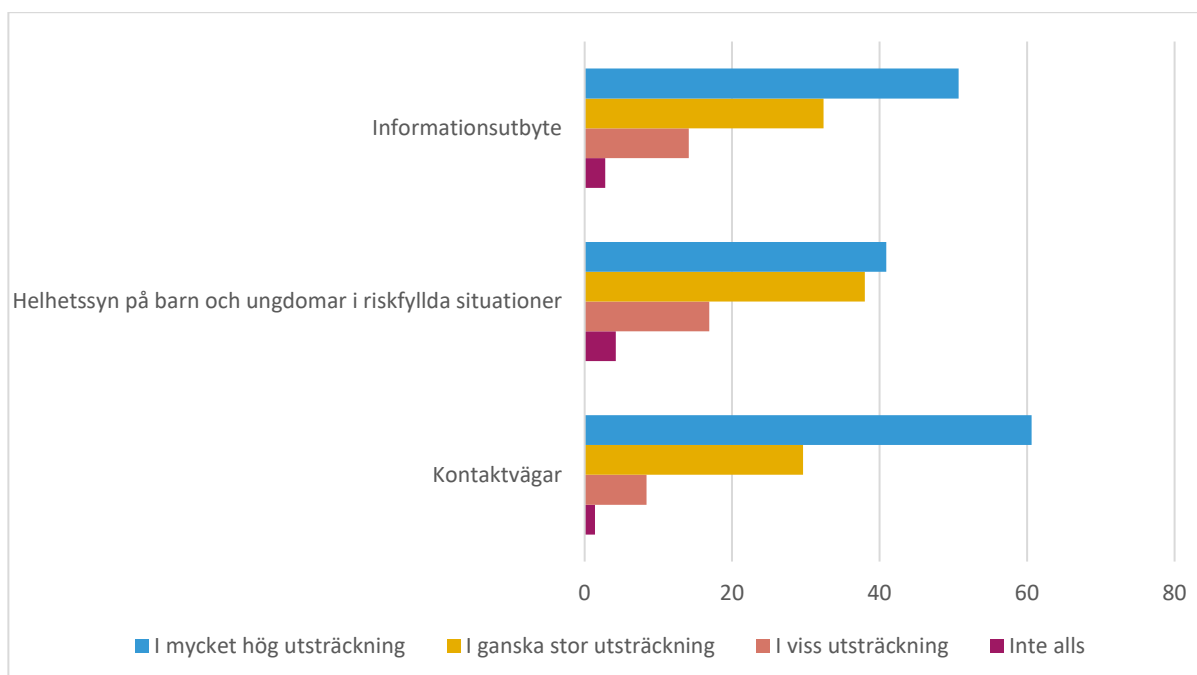
När vi frågade deltagarna om de främsta förtjänsterna som finns i arbetssättet svarade flertalet samverkan i allmänhet och kontaktnäten med enskilda deltagare i synnerhet. De enkla kontaktvägarna som skapats genom regelbundna samverkansmöten och en kontinuitet bland medverkande lyfts som en positiv effekt av arbetet med SSPF:

Just det här när man når ansiktet på någon så är det mycket enklare vägar. Det är mycket enklare att ringa till en skola där jag har träffat någon. Dels har man en kontaktväg in, dels blir det öppet på ett helt annat sätt. – *Socialtjänsten*.

Det kan gå väldigt fort ibland, att ringa till varandra, man tänker på att det är bra att jag ringer den här. Jag tror ofta att, det är inget måste, men det är rätt schysst att ha ett ansikte på den man ringer till. Alltså att man har träffat den. – *Samordnarna*.

Även i enkäten lyfts de snabba kontaktvägarna fram som den allra största förtjänsten, då 91% av svarande uppger att SSPF-arbetet har bidragit till deras yrke eller verksamhet i mycket stor eller ganska stor utsträckning. Kontaktvägarna möjliggör samverkan även utanför samverkansgruppernas möten, med den ökade tillgången till diskussion vid problem eller oro, rådgivning mellan verksamheterna, och snabbt agerande vid behov av olika insatser. Kända ansikten i de olika verksamheter bidrar till möjligheten för en god samverkan, då man vet var man ska vända sig när man behöver samarbete över verksamhetsgränser.

Tabell 1. I vilken utsträckning upplever du att SSPF-samverkan under 2021 har bidragit till följande nytta för dig i din yrkesroll eller verksamhet? Kontaktvägar.

En utmaning som identifierats i tidigare utvärderingar av arbetet med SSP-variationer är den höga personalomsättningen inom flera av de involverade verksamheterna (Pedersen & Stothard, 2015). I Uppsala kommun är det däremot flera i såväl enkäten som intervjuerna som uppger att de varit engagerade i SSPF under en längre tid, vissa sedan arbetets start. Av de svarande hade nästan hälften (49%) av deltagarna varit engagerade i SSPF i mer än två år. Kontinuiteten bland deltagarna lyfts också fram som en tydlig framgångsfaktor i arbetet, inte minst när vi diskuterar samverkansgruppernas uppdrag i arbetet:

Det är ju häftigt, det här. Just den här kontinuiteten [...] att det är jag som går varenda gång och att representanterna från skolan ofta är samma som kommer. [...] Kommer man bara någon gång så blir det inte lika bra. Jätteviktigt att vi har samma personer i rummet. Sedan kanske det inte är så viktigt från skolan då om det är en kurator eller en biträdande rektor eller en socialpedagog – det är ju mer vilken person man är, skulle jag säga, än vad man har för titel. – *Polismyndigheten.*

Kontinuitet lyfts här fram som viktigare för att arbetet ska fungera än den specifika yrkesrollen personer har i sina kärnverksamheter, då relationsskapandet mellan representanter i SSPF blir det centrala för god samverkan. SSPF lyfts fram som en generellt positiv erfarenhet och process av samtliga deltagare i samverkansgrupperna, men det är särskilt kollegialitet, erfarenhetsutbytet och en ökad möjlighet till kontakt mellan möten lyfts fram som några av SSPF:s främsta förtjänster. Samverkan i sig ses som något positivt, då denna för med sig flera fördelar och möjligheter att utveckla de olika verksamheternas arbetssätt.

Verksamheternas arbete och ansvarsområden

Kopplat till de enkla kontaktvägarna och det kontaktnät som SSPF möjliggör, beskrivs samverkan i sig som en av de stora förtjänsterna i arbetet. Det beskrivs också som väldigt viktigt, och det relationella i arbetssättet är ett återkommande tema genom intervjuerna:

Alltså samverkan och förtroendeskapandet som blir hjälpsamheten mellan deltagarna. Att vi vill varandra väl och vi vill ungdomarna väl. – *Samordnarna.*

För att jag tror också att det handlar om just när det är olika aktörer så gäller det ju att skapa ett förtroende mellan våra, vi pratar mycket om relationer men det gäller ju också att få respekt för min profession. Vet man vad en fritidsledare gör så är det ju lättare att samverka med en fritidsledare. – *Fritid.*

Samverkan beskrivs som en förtroendeskapandeprocess, där man också får ökad insyn i varandras verksamheter och förstår varandras arbetssätt bättre. Från Fritid lyfts just

insynen som en del i processen att skapa förtroende, men också för att få respekt i sitt yrke, och detsamma nämner Skolan. Synliggörandet av och förståelsen för varandras verksamheter blir alltså en viktig aspekt för att samverka mellan verksamheterna ska vara välfungerande. Samverkan kan alltså både förstås som en process för kunskaps- och informationsutbyte, och som en process för relations- och förtroendeskapande mellan verksamheter.

På frågan om deras specifika uppdrag inom SSPF så lyfter Fritid också fram de olika verksamheternas unika roll och position i arbetet:

Vi är ansvariga för att erbjuda bra och trygga aktiviteter på fritiden. Så att jag tänker att jag tycker att vi har en jätteviktig del [...] vi har ju liksom den fria tidens perspektiv och också möjlighet att i många fall, beroende på hur många som jobbar, också kunna ha lite individsamtal. [...] kan få reda på att man ibland också ser oss mer som en stöttepelare. Vi är ju inte där för att tvinga de till att sitta still och lyssna utan, vi har ju möjlighet ibland till andra relationer. Vilket inte är så konstigt. [...] Vi bygger väldigt mycket relationer. Det är ju det som jag tycker att fritid är väldigt bra på. Och då tror jag att vi har den viktiga delen som är liksom, tycker är minst lika viktig som alla andra delar i SSPF.

Vårt uppdrag är att bygga relationer och relationer på ett helt annat sätt än vad myndighetssidorna kan göra, polis tänker jag på, och skolan där man går [...] Hos oss kommer de frivilligt och då gäller det att vi bygger relationer och tillit till... – *Fritid*.

Fritid beskriver att deras uppdrag i allmänhet är att erbjuda trygga aktiviteter i fritiden, vilket i SSPF sammanhang blir ett komplement till en verksamhet som exempelvis Skolan, där ungdomarna måste vara dagtid. Detsamma gäller Socialtjänsten och Polismyndigheten, där Fritid på grund av att de inte arbetar med myndighetsutövning kan bygga andra relationer med ungdomar. Vidare spelar Fritid en viktig roll i arbetet med SSPF då de arrangerar aktiviteter under ungdomars fritid, och på så sätt skapar tryggare miljöer för ungdomar att vistas i. När vi frågar de andra verksamheterna om deras roll i uppdraget är det tydligt att även de fyller något olika funktioner i arbetet:

Jag tycker också att det är väldigt mycket en rådgivande roll [...] det är mycket kring just det här med orosanmälningar, också kring själva rättsprocessen och socialtjänstens roll i den. När borde man polisanmäla och inte? Vad händer med de som inte är straffmyndiga? Hur ser rättsprocessen ut för dem? – *Socialtjänsten*.

På skolan, tänker jag, är väl jag en av de som har de bredaste kontakterna in mot socialtjänst och polis och ungdomsjour. Inte bara de specifika personerna som ingår i mitt team, så att säga. Så rollen är väl att ge feedback– ja, men lägesrapport på skolan. Vad är det som rör sig och händer på vår skola. [...] Beskriva vad det är som händer och vi ser. Då är det också viktigt att man får in en input från fritidsgården eller fritidsklubben. – *Skolan.*

Socialtjänsten beskriver sin roll, åtminstone under samverkansmöten, som en rådgivande roll, som stöttar framför allt Skolan och Fritid i deras arbete. I intervjun med Skolan beskriver en av deltagarna sin roll som en brygga mellan den egna verksamheten och de andra. Samverkan blir här både en fråga om att själv, som representant, samarbeta med andra verksamheter, och att möjliggöra detta samarbete för medarbetare i skolan som inte deltar vid samverkansmöten. Det ses som något positivt att man har olika roller och uppdrag, då man både besitter olika expertis och kunskap, och fångar upp olika delar av barn och ungdomars liv. Det är alltså just för att man har olika ansvarsområden och olika sätt att arbeta som samverkan inte bara blir viktig utan även fungerar, för att man kompletterar varandra och samtidigt får insyn i varandras verksamheter.

Samsyn – en utmaning

Flera av de intervjuade som deltagit i arbetet med SSPF under flera års tid beskriver en förändring i hur SSPF fungerar och hur de arbetar, vilket i sin tur påverkar samsynen mellan verksamheterna. Samsyn kan förstås som gemensam kunskap om vilka behov som finns, hur dessa arbetas med på bästa sätt, och en enighet om syfte och målsättningar. Alla inblandade har, vid en god samsyn, en gemensam uppfattning om mål och vision, värderingar och ambitioner, samt kunskap om varandras verksamheter och kompetens. En god samsyn är alltså en grundläggande förutsättning för ett välfungerande arbetet.

På en av våra inledande frågor om vad SSPF är och får deltagarna att tänka beskrivs följande:

Det har ju en väldigt stark prägel, av just det här med erfarenhetsutbyte mellan de professionella. Jag kan väl tycka att det kanske ligger på en lite generell nivå jämfört med det ursprungliga uppdraget, det här med att man ändå ska försöka förebygga och hitta enskilda individer och få fram ett samtycke. [...] Det är nog luddigare för de som är nya deltagare i SSPF vad det är. Jag tror att uppfattningen är kanske att det är en samrådsgrupp lite mer i allmänhet, och att det här tydligare syftet med att ändå fånga upp barn i riskzon tidigt blir egentligen förhindrat och blir ett ärende på myndighet överhuvudtaget. Det var det som var

ingången från början, och det tycker jag inte alls att det är längre. – *Socialtjänsten.*

SSPF beskrivs här i som ett arbete i förändring, där det funnits ett ursprungligt arbete med tydligare individfokus som alltmer rör sig mot en samrådsgrupp. Erfarenhetsutbytet är en central del av SSPF-arbetet, men upplevs ha blivit mer generellt än tidigare. Det beskrivs också att nyare deltagare kan ha en annan, eller luddigare, uppfattning om vad SSPF är, då SSPF-arbetet förändrats över tid. Under intervjuerna frågade vi också deltagarna om vilken målgruppen för arbetet är. Samtalen som uppstod i fokusgrupperna efter att denna fråga ställdes synliggjorde att det verkar finnas vissa skillnader i hur företrädare från de olika verksamheterna tänker kring SSPF:s uppdrag.

Det är ju därför vi är så måna för att få en samsyn, att huvudfokus är att fånga upp ungdomar i riskzon för kriminalitet och missbruk och normbrytande beteende. – *Polismyndigheten.*

Jag måste nog återvända igen till den här frågan om samtycke och att hitta barn och unga väldigt tidigt som är i riskzon, och att snabbt kunna gemensamt från olika parter gå in med insatser. Den delen tycker jag har tunnats ur litegrann. Det kan delvis bero på att SSPF-grupperna har blivit så stora. – *Socialtjänsten.*

För mig dyker samverkan upp återigen. Samverkan mellan olika – ja, mellan skola, socialtjänst, polis, fritid. Mellan olika aktörer som finns runt barn och ungdomarnas liv. – *Skolan.*

Så jag tänker att det är ett forum för oss att mötas som jobbar ofta kring samma individer och ungdomar där vi kan lyfta frågeställningar. Och att vi snabbt kan komma på olika former av lösningar. – *Fritid.*

I svaren från de olika verksamheterna syns en viss glidning i synen på målgrupp, från att som Polismyndigheten och Socialtjänsten prata om ungdomar i riskzon, som en mer specifik grupp, till att som Skolan och Fritid prata mer allmänt om att samverka i arbetet med ungdomar. Skillnaderna kan i viss mån förstås i relation till verksamheternas egna syften. Medan Polismyndigheten och Socialtjänsten kan förstås som mer ingripande verksamheter, har Skolan och Fritid en tydligare förebyggande roll i barn och ungdomars liv. Även om alla verksamheter är viktiga i samverkan, är deras kärnverksamheter präglade av olika förutsättningar och uppdrag, vilket i sin tur påverkar hur de ser på SSPF-arbetet och sitt uppdrag, vilket i sin tur får negativa konsekvenser för samsynen mellan verksamheterna. Detta skulle kunna förklara varför syftet med SSPF något glidande, från att fånga upp ungdomar i riskzon för kriminalitet, till samverka för olika lösningar i barn och ungdomars liv i bredare bemärkelse.

En utmaning i arbetet med SSPF är nämligen att det, trots att det finns en tydlig syftesformulering för arbetet, saknas explicit formulerade och tydligt avgränsade mål för arbetssättet. Det finns således en beskrivning av vad som ska göras, dvs. identifiera ungdomar i riskzon för kriminalitet och missbruk samt förebygga detta, men konkreta mål med detta arbete samt hur man ska göra för att uppnå dessa saknas.

Bristen på konkreta mål att arbeta mot innebär att de olika verksamheterna, och olika deltagare, kan ha egna, föreställda mål, utifrån deras kärnuppdrag. Precis som med glidningen i målgruppsfokus riskerar detta att bidra till en bristande samsyn, där det finns en viss förståelse för att verksamheterna ska samverka, men en sämre förståelse av exakt vad denna samverkan går ut. Alla är dock precis som Skolan uttrycker det, eniga om att SSPF behövs, trots att det finns inte alltid en samsyn om varför och hur arbetet ska ske:

Både och, skulle jag säga. Ibland kan jag uppleva att polis ibland kan uttrycka att "varför gör socialtjänsten ingenting?" De ser massa saker som kanske efterfrågar kraftfullare insatser för en ungdom som är på glid. Men alla är väl eniga om att vi behöver SSPF. Vi som är representanter i SSPF har en ganska stor samsyn, men om jag skulle prata utifrån skolan som organisation så vet jag inte om det är en samsyn på vad de andra aktörerna gör, som finns representerade där.

Jag tänker också så där att, visst, vi har samsyn så, men ibland kan man känna en frustration när man sitter med saker. Man tycker att man gör orosanmälning och så gör socialtjänsten ingenting. Det är någonting man får jobba med, tänker jag, och som man kan prata om i den här gruppen också, att vad kan socialtjänsten göra för insatser, vad gör skolan [...] alltså, det blir lite skylla på varandra, men i den här gruppen så tycker jag väl att den samsynen är ju bättre, men ändå att- det är ändå att man pratar om vem som kan göra vad så att man får en bättre samsyn [...] man kan ju känna frustration ibland när man sitter med svåra saker [...] Men då kan man ändå prata om det. "Det här kan vi göra, det här kan den och vilka vägar", och då får man ju bättre samsyn. - *Skolan*.

Det som Skolan pekar på är att, trots det ökande förtroendet för varandra som beskrivits ovan, det ibland också förekommer en del frustration i processen. Några deltagare upplever att ärenden som de själva uppfattar som viktiga tappas bort, eller inte följs upp, och att det ibland är lätt att "skylla på varandra" när det inte är en specifik verksamhet som äger frågan. En särskild utmaning i arbetet med SSPF är alltså att frustration uppstår när deltagare upplever att det inte händer något med ett ärende, eller att återkoppling inte sker. På så sätt kan man säga att verksamheternas olika sätt att arbeta, leder till en upplevelse av en utebliven effekt, eller en känsla av att inget görs. Detta bidrar till en känsla av bristande

samsyn, men deltagarna diskuterar också, som i exemplet ovan, att en förbättrad samsyn kan uppstå genom att tydligare diskutera vad de olika verksamheter kan göra, samt hur återkoppling bäst sker.

En ytterligare utmaning som kan förstås i relation till bristande samsyn handlar om samverkansgruppernas storlek, sett till antal deltagare. Flera av verksamheterna identifierar just en växande gruppstorlek som ett problem. Samtidigt som det ses som något positivt att allt fler representeras, så påverkar det snabbt ökande deltagandet hur mötena struktureras. Flera beskriver att de stora samverkansgruppmötena får en mer generell karaktär, där arbete på gruppnivå blir alltmer dominerande. Omvärldsbevakning och informationsutbyte identifieras som en stor förtjänst för arbetet, men en del av deltagarna upplever att dessa möten ibland blir för breda och generella, medan mer produktivt arbete sker mellan möten:

Det bygger väldigt mycket på att man skapar de här personliga relationerna och sedan börjar man dela upp de här uppgifterna sinsemellan, vid sidan av själva mötet som har varit. SSPF är så mycket mer än det mötet som är, där representanterna träffas. Det måste man ha med sig, och där vi, som poliser, gör absolut mest nytta, det är i de personliga kontakterna med respektive individ som är med. – *Polismyndigheten*.

Här upprepas synen på kontakten utöver själva samverkansmötena som en viktig del i arbetet. Samtidigt som samverkansmötena är en central del av SSPF, är det de personliga relationerna och det arbete man kan utföra mellan möten som uppfattas göra ”mest nytta”, inte minst av Polismyndigheten. Skiftet mot ett större fokus på gruppnivån och de växande samverkansgrupperna innebär, som några deltagare från Socialtjänsten beskriver det, att vissa upplever att uppdraget ”uttunnats” något.

I flera intervjuer lyfts också frågan om kunskap kring individnivån. En tydlig utmaning i uppdraget är att flera verksamheter upplever att det finns en viss osäkerhet i vilka individer som bör lyftas, samt när och hur detta är möjligt. Detta är också en utmaning som identifierats i en tidigare utvärdering av SSPF i Göteborgsområdet (Turner, Nilsson & Jidetoft, 2015). I flera intervjuer lyfts detta fram som en svårighet i arbetet, särskilt för de deltagare som varit med länge, och som upplever att man arbetat mer på individnivå tidigare. Individnivån uppfattas dock fortfarande som väldigt viktig, men ibland svårhanterlig:

Jag håller med om att det är mycket skolfokus och mycket rådgivning kring just sådana här saker, som att just folk besöker varandras skolor eller om någon har problem med speciella tendenser på skolorna. [...] Det är såklart uttalat att man inte får prata om individer på det sättet att man kan nämna namn, men jag skulle

önska att man ändå mer kunde bolla med varandra som det ändå var mer förut tycker jag. – *Socialtjänsten*.

Om jag som polis ska få någon nytta av det här, då behöver jag börja prata individnivå. Det får vi först när vi har kontinuiteten, har samma individer, i den kontakten med skolan. Sedan hade jag önskat, att man började prata individnivå på de här SSPF-träffarna på samma sätt som vi gör i det här sekretessbrytande mötet vi nu har fått till med socialtjänsten. Det är där jag tror att vi kan göra skillnad på riktigt, när vi börjar identifiera en gemensam oro. – *Polismyndigheten*.

I vilket läge individer lyfts beskrivs också som en utmaning. Detta kopplas dels till en svårighet att få arbetssättet att bli rutin, för att fånga upp individer i ett tidigt skede, som Socialtjänsten beskriver det när vi pratar om hur man arbetar med individer:

Det är svårt att få in det som en rutin på skolor, att de alltid försöker fråga när det är något. Utan det kommer ofta in väldigt sent, att nåt har pågått ganska länge, och då finns det redan ofta handläggare och allt sådant där. Då kommer man på att det hade varit bra med samtycke i ett tidigare skede. [...] Man kan väl lugnt säga att det är väl ett utvecklingsområde. - *Socialtjänsten*

Vidare kopplas detta till hur Socialtjänsten är organiserade, och vad SSPF egentligen har mandat att göra. Förutom att fokus i samverkansgruppernas diskussioner har blivit mer generell över åren, har också Socialtjänstens arbete förändrats. Fler av de insatser som SSPF tidigare har haft möjlighet att sätta in beskrivs nu som mer reglerade. Socialtjänsten fortsätter:

Så jag tycker att det har blivit lite uttunnat som sagt, och sen har det också påverkats delvis av när det inte längre var möjligt att ta del av alla insatser [...] Det betydde också att det blev lite mer verkstad kanske när man väl hade ett SSPF individ, för att hade man personen med från insatssidan så kunde de direkt bara bestämma att vi erbjuder det här, vi gör det här, vi startar. Hela den tanken har också försvunnit nu, eftersom det är väldigt små insatser man egentligen kan erbjuda utan att det blir ett ärende ändå på myndighetssidan.

Jag tycker det är en stor nackdel när allt större delar kräver myndighetsbeslut. Jag hoppas att nya socialtjänstlagen ska kunna förändra det här, så att det ska bli enklare att snabbt gå in med resurser än vad det är idag. – *Socialtjänsten*.

Samtidigt menar flera att arbetet med individer ändå är välfungerande. Även om samverkansgrupperna fokuserar alltmer på den generella nivån, görs också individinsatser:

Jag är positiv, för vi fångar ju upp individerna sedan. Jag ser ju i flödet och jag vet oftast innan mötet vad det är som har hänt, för att skolan har kontaktat mig. [...] Vi har byggt upp ett förtroende. Vi har skapat relationer. Vi vet vad vi ska prata om och ta upp. När man kommer in ny i ett sådant här forum, då vet man inte riktigt, innan man har känt av, vad kan jag säga, vad får jag inte säga. Det är min bild. – *Polismyndigheten*.

Här beskrivs samverkan, med löpande kontakt, förtroende och goda relationer, som en förutsättning för att arbetet ska fungera. Genom att bedriva den ”omvärldsbevakning” som SSPF beskrivs som pågår en löpande kartläggning av ungdomars beteenden och mönster i Uppsala kommun, och de snabba kontaktvägarna underlättar för agerandet när det behövs.

Diskussion

Denna processutvärdering har fokuserat på hur medverkande i SSPF i Uppsala kommun beskriver och diskuterar arbetssättet, deras roller och uppdrag, och hur arbetet går till. Utvärderingen visar att deltagare i mångt och mycket är eniga om att syftet för arbetet är att tidigt identifiera och fånga upp barn och ungdomar i riskzon för kriminalitet, missbruk och annat socialt nedbrytande beteende. Det relationella, mellan såväl de olika verksamheterna som de medverkande och ungdomarna, lyfts fram som en central aspekt för framgång i arbetet, och samverkan beskrivs i hög utsträckning som god. Det relationella i SSPF beskrivs inte bara som en fördel för de involverade verksamheterna, utan även som en fördel i deras arbete och möten med ungdomar. Den höga kontinuiteten bland deltagare i SSPF bidrar därför både till att kunskap bevaras inom samverkansgrupperna och till att goda relationer med ungdomar i de olika områden kan upprätthållas. I tidigare forskning om SSP-variationer har just hög personalomsättning identifierats som en utmaning för arbetet (Pedersen & Stothard, 2015), och kontinuiteten bland deltagare i Uppsala upplevs som mycket positiv av deltagarna. Samtidigt finns en del utmaningarna kopplade dels till arbetet organiseras, dels till att det är flera olika verksamheter, med olika förutsättningar och verksamheter, som måste mötas i samverkan.

Samverkan mellan de olika verksamheterna såväl som enskilda medarbetare som deltar i SSPF lyfts genomgående fram som inte bara något positivt i sig, utan en av de stora förtjänsterna med arbetssättet SSPF i Uppsala kommun. Samverkan beskrivs både i termer som att deltagarna blir en del av större kontaktnät som möjliggör lättillgänglig rådgivning och diskussion, som möjligheten till snabb mobilisering vid mer akuta problem. Kunskap och förståelse för varandras verksamheter och uppdrag är en av grundbultar för god samverkan (Kunskapsguiden, 2019) och deltagarna i utvärderingen beskriver att SSPF-

arbetet lett till att man fått ökad insyn i varandras verksamheter, och på så sätt fått större respekt för den kunskap och expertis som de olika verksamheterna besitter.

Samtidigt som samverkan är kärnan och den stora behållningen i arbets sättet är samverkan i sig också en utmanande aspekt i arbetet. Verksamheternas olika syften och förutsättningar formar hur de ser på syftet med arbetet, var fokus bör ligga, samt hur arbetet ska göras. Eftersom det inte heller finns några tydliga målsättningar för arbetet, mer än en övergripande syftesformulering, blir såväl de olika verksamheternas som medverkandes målsättningar olika. I BRÅ:s (2022) informationsmaterial om SSPF lyfts just målformuleringar fram som en framgångsfaktor för SSPF, då ”mätbara, accepterade, realistiska och tidsbundna mål” bidrar till en gemensam målbild för samtliga deltagare, och underlättar för uppföljning av arbetet.

Det finns en del frustration inom SSPF kring frågor om effektivitet, uppföljning och var fokus egentligen ligger. Det kan därför finnas utrymme för mer diskussioner om vilka möjligheter och mandat som faktiskt finns inom de olika verksamheterna, för att stärka kunskap om varandras kompetens och expertis. Trots att deltagarna i intervjuerna berättar om upplevelser av god samverkan och en relativt god samsyn, berättar de också om en del upplevda brister i detta. Flera medverkande upplever en utveckling från ett individfokus till ett gruppfokus som har skett utan förklaring, medan andra menar att denna förändring har varit avsiktlig. I diskussioner om SSPF:s syfte och målgrupp syns också skillnader i fokus hos de olika verksamheterna, vilket också kan bidra till en bristande samsyn. Även här finns det utrymme för utveckling i arbetet, inte minst genom tydligare formuleringar kring var fokus ska ligga och diskussioner kring hur detta påverkar arbets sättet. Det finns även en frustration i att vissa ärenden, kopplat till att individer lyfts för sent, samt att uppföljning eller återkoppling kring ärenden saknas. Denna upplevelse har även uppmärksammats i tidigare utvärderingar av SSPF, och kan i viss mån kopplas till de sekretessbestämmelser som verksamheterna måste förhålla sig till (Turner, Nilsson & Jidetoft, 2015). Även här skulle dock målsättningar tillsammans med tydligare uppföljning, i den mån det är möjligt utifrån de olika verksamheternas regelverk, kunna underlätta kommunikationen i samverkansgrupperna kring det SSPF-relaterade arbete som pågår, även om det gått vidare till att bli myndighetsärenden. En del av dessa utmaningar handlar om kommunikation, och något som flera deltagare själva lyfter som frågor i behov av diskussion inom både samverkansgrupperna och SSPF i Uppsala i stort. Andra handlar om att lagstiftning, bristande resurser, och bristande mandat för SSPF.

Referenser

- Andershed, Anna-Karin. & Andershed, Henrik (2019) Risk- och skyddsfaktorer för normbrytande beteende bland unga: Att använda teori och forskning i praktiken. I *Barn och unga som begår brott eller riskerar att begå brott. Kunskapsstöd för socialtjänsten om att identifiera, utreda och bedöma behov*. Stockholm: Socialstyrelsen.
- Boolsen, Merete Watt (2000) *SSP-samarbejdet – udvikling og perspektiver*. Köpenhamn: Voldssekrariatet, Narkotikarådet and Det Præventiv Råd.
- BRÅ (2022) SSPF. Samverkansformen skola, socialtjänst, polis och fritid. Stockholm: Brottsförebyggande rådet.
- Byttner, Cajsa & Olsson Tengvall, Lisa (2018) *Samverkan i form av SSPF – är det rätt väg att gå?* Uppsala: Uppsala universitet. Studentuppsats.
- Denvall, Verner (2011) Det sociala utvärderingslandskapet. I Blom, B., Morén, S. & Nygren, L. (Red.) *Utvärdering i socialt arbete: utgångspunkter, modeller och användning*, s. 37–54. Stockholm: Natur & Kultur.
- Kunskapsguiden (2019) *Samverkan*. Uppdaterad maj 2019. Hämtad juni 2022 från: [Samverkan - Kunskapsguiden](#)
- Pedersen, Jørgen & Stothard, Blaine (2015) The Danish SSP model: Prevention through support and co-operation. *Drugs and Alcohol Today*, 15(4), 231–242.
- Polismyndigheten (2022) *Unga som begår brott – lagar och fakta*. Uppdaterad februari 2022. Hämtad juni 2022 från: [Unga som begår brott | Polismyndigheten \(polisen.se\)](#)
- Socialstyrelsen (2013). *Samverka för barns bästa – en vägledning om barns behov av insatser från flera aktörer*. Västerås: Socialstyrelsen.
- Söderberg, Christina (2016) *Individeriktad brottsprevention – om SSPF och viljan att samverka*. Linköping: Linköpings universitet. Licentiatavhandling.
- Turner, Russell, Nilsson, Åsa & Jidetoft, Nina (2015) *SSPF – Ett fokus på ungdomar i riskzon. En implementeringsutvärdering av samverkan mellan skola, socialtjänst, polis och fritid för att motverka kriminalitet och missbruk*. FoU 2015:2. Göteborg: FoU i Väst.
- Uppsala kommun (2021) *SSPF – samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, polis och fritids*. Uppsala kommun. Uppdaterad november 2021. Hämtad maj 2022 från: [SSPF – samverkansmodell mellan skola, socialtjänst, polis och fritid - Uppsala kommun](#).